

Vychází 1., 10., 20.,
každého měsíce o 10.
hodině.

Expedicí se nachází u
města Pešti na masném
trhu 1. poschodí.
Kdo všeckna čtyry čtvrt-
letí odebere, obdrží pra-
emii.

DALIBOR.

Předplácí se: čtvrtl. 1 zl.
půll. 2 zl., celor. 4 zl.
rak. č. S poštou: čtvrtl.
1 zl. 15 kr., půll. 2 zl.
30 kr., celor. 4 zl. 60 kr.
rak. čísla. Pro státy ně-
mecké: půlletně 1 tol.
20 nov. gr., celoročně
2 tol. 40 nov. gr.

Hudební časopis s měsíční notovou přílohou a s roční praemií.

Odpovědný redaktor :

Emanuel Meliš.

Expedice „Dalibora“ a kancelář pro opisování nachází se nyní „u města Pešti“ na masném trhu 1. poschodí

Kolářská*).

Ostrý poříz v ruku statnou,
Na se z kůže zástěru!
Chci-li míti práci zdatnou,
Dobré dřevo vyberu;
Z hruba budiž otesáno,
Pak na kozlu přirezáno:
Z náboje, špic, loukotí
Kolo má se zrobiti.

Je to v světě kolotání,
Vše se žene ku předu,
Kolo času vše pohání,
Také ducha národů.
Jedni druhých dostihují,
Mocní slabých předstihují;
Třeba mnoho vozů, kol —
Jezdíf všechno napospol.

Vozy velkou roli hrály
V bojích předkův slavených,
Útokům když vzdorovaly
Hradby z vozů spojených;
V nich se ženy s dětmi kryly,
Když se voje mužné bily:
Kolářům Trocnovský přál,
Jejich práci cenit znal.

Co vše z špalku může býti,
Když se rádně oteše!
Dáť se jím všem posloužit
K prospěchu i k potěše.

*) Píseň tato, věnovaná panu J. Barchovskému, měšťanu a koláři Poděbradskému, vyšla nedávno tiskem A. Rennu. K žádosti páně spisovatelově vyzýváme pp. hudební skladatele k uvedení jejímu do hudby a zaslání nápěvu redakci tohoto listu, načež nejzdařilejší skladba v „Záboji“ bude uveřejněna.

Red.

Pluh nám kypří plodnou půdu,
Brány drobí polní hrudu,
Vozy sváží kde co je —
Štěstí divně koluje.

V blátě klusal chudás mnohý,
Teď hle jezdí v kočáru,
Jiný, jenž měl velké rohy,
Přicházívá na káru.
Kol své osy svět se točí,
Z dráhy svojí nevybočí,
Kdo však na ní zvrhne vůz,
Zkusí mnohých nehod hrůz.

Chutě nástroj v ruku činnou,
S radostí v své práci dál,
Rychle doby lidské minou,
Blahý, kdo vždy k svému stál!
S jasnou tváří, s myslí čilou
Robí kolář snažnou silou;
Jeť vši jeho péče květ,
Aby dobře jezdil svět.

Václav Pok Poděbradský.

Jan L. Lukes.

Životopisný nástin, podává V. D. M.

(Pokračování.)

Lukes cítil potřebu, vzdělána býti a chopil se tedy, jak myšlénka tato přesvědčením se stala, každé příležitosti, by kněh poučných dílem z malé knihovny Ouštěcké, dílem od privatníků si zaopatřil. Konečně prosil otce, by ho opět na studia dal s doložením, že musí nyní nad všemi obtížemi zvítězit a byť by to i sebe většího namahání stálo. Umínil si Lukes, že — jak dříve byl posledním — nepopustí, dokud se ne-

stane *prvním* aneb aspoň aby se v první řadě svých spolužáků skvěl. A tak se také stalo. Neoblomná železná vůle u dosažení vytknutého cíle byla nyní povždy věrná, nerozlučná družka Lukesova života. Ovšem vzdechnul si hluboce, když rozvažoval, kde vzít prostředky k pokračování v studiích gymnasiálních. Tu mu ale osud příznivý přišel šťastně vstříc. Šel s otcem do Brna na adventní trh a připomínal mu cestou, že cítí, že již dlouho sopran zpívati nebude; prosil ho, by spěchal, že by se rád ještě jednou v klášteře v jedné produkci zúčastnil, že to bude beztoho již naposledy a že by si tam na velké mši ještě s radostí nějaké sopranové solo zapěl. Lukes dorazil s otcem svým večír dne 31. října 1840 do Brna a 1. listopadu na Vše Svaté pádil časné ráno do kláštera, by svému vroucnému přání vyhověl. Profesor filosofie pater Matouš *Klácel*, který mezi tím dozorství nad fundací od patera Fulgence převzal, zaradoval se nad prosbou Lukesovou nemálo, a dal ihned povolení, by Lukes ve mši spoluúčinkovati mohl. Dávala se mše od Jos. Haydena, v níž na vyzvání p. dirigenta Lukes sopranové i altové sola převzal. Byloť mu to velmi snadno učiniti, neboť měl Lukes i v tomto stáří ještě objem hlasu přes *půl třetí oktávy* a hlas byl přenáramně silný a zvučný, tak že mu to ani mnoho namáhání nestálo, celý sbor, byť i sebe rozsáhlejší, úplně opanovati. Mimo to, že Lukes hravě a vždy bez nejmenší chyby všecko s listu zpíval, byl to právě jeho veliký a pružný hlas, který všeobecně podivení způsobil, tak že několik na kůře účinkujících pánů sami k p. prof. Klácelovi šli jej žádatice, aby Lukese do fundace přijal, k čemuž on bez všeho zdráhání svolil. Při této příležitosti pravil Klácel, že to rád učiní, jen jestli Lukes bude chtít opět studovati, neb že ví z dřívějších časů, že mu ta němčina nechutnala. Tato rozmluva dotčených pánů byla otcovi Lukese hned dne 2. listopadu donešena a syn i otec chopili se okamžitě vitané té příležitosti, by jejich záměr — opětné přijetí do fundace v královém klášteře — se uskutečniti mohl. Po krátké panu prof. Klácelovi přednesené prosbě se to také stalo.

Lukes byl tedy zase jak dříve fundatistou a vstoupil co studující do druhé třídy gymnasiální. Ve fundaci vypomáhal Lukes, dokud mu hlas sloužil, v soprano i altu, mezi tím se ale již učil fagot, a fungoval za krátký čas co sekundista tohoto nástroje také již na kůru. Primariusem téhož nástroje byl tenkrát náš výtečný skladatel *Hynek Vojáček*, který nyní v Petrohradě u císařské kapely tentýž nástroj fouká. Později převzal Lukes contrafagot a při tomto také až do svého vystoupení z fundace zůstal. Oba tyto nástroje byly sice Lukesovi velmi odporné; chtěl-li ale ve fundaci býti, musel si zběhlost a obratnost na nich zjednati a

mimo kůr musel se též v jiných produkcích domácích každý z dospělejších fundatistů k spoluúčinkování zavázati. Že pro vyvinutí hlasu každý foukací nástroj velkou škodou, nebude žádný znalec upírati. Mimo to ale učil se Lukes, by na pohřbech si něco vydělati mohl, *pozoun*, ač dobře nahlížel, že to jde na ujmu jeho se již ozývajícího tenoru. Co ale na plat, nouze láme železo. Z domu neměl Lukes co očekávati, chopil se tedy každého prostředku, by na nevyhnutelné potřeby několik grošů si v potu tváře ulovil. Kromě těch nadřečených strojů začal se též Lukes učit čello, k čemuž si velkou školu sám opsal a i fortepiano nezanebdal. Tak hleděl Lukes každou prázdnou hodinu upotřebiti, aby se hudebně co možná vzdělal. Učitele při tom neměl žádného, musel se co samouk na svůj vlastní vtip a pilnost spoléhati. Jak docela jináče jest ta samá fundace nyní pod naším výtečným, věhlasným paterem *Pavlem Krížkovským* zřízena! Tento se stará věru co pravý otec, ač mnohý škaredý nevděk již ho stihl, o svěřenou mu k vychování mládež. Klácel hudbu nejen že neuměl, co ale mnohem horší bylo, on ji též z celého srdce nenáviděl a nestaral se, co se prospívání v tomto oboru týče, o fundatisty pranic, ponechaje každému, co ze sebe sám udělá a považoval a považuje snad ještě nyní hudbu za docela zbytečnou ve světě, vyhýbal se jí, kde jen mohl. Co se ale *čestiny* dotýká, musí mu každý z tehdejších fundatistů k největším díkům zavázán býti, neb hleděl s neunavnou horlivostí ve všech Česích jakož i Moravanech ve školách i ve fundaci mu podřízených lásku k *mateřské řeči* a k naší milé, krásné vlasti, seč jen mohl, vzbuzovati. Jeho nadšenost pro naši dobrou a spravedlivou věc měla ovšem pro něho špatné následky, za to ho ale nejvřelejší díky všech jeho žáků věčně doprovázet budou. —

(Pokračování.)

Myšlenky o slovanském zpěvu.

Stanovisko zpěvu.

(Pokračování.)

Jelikož víme, že novější ruští skladatelové hudby, o nichž nepochybujeme, že důkladné teoretické vědomosti mají, nyní vzděláváním církevního zpěvu se zanášejí, a když také není se co obávati, že by tito mužové se osmělovali, zaváděti novoty v duchu cizím, obřadu i národu protivným; tedy snad nebude již daleký ten čas, že se Rusové budou radovati církevním zpěvem, charakteristickým i národním, a zároveň všeobecným požadavkům pravého umění podle stupně, na kte-

rém evropské umění stojí, dostojně odpovídajícím. Připomínám sobě při té příležitosti sbírku novočeských kostelních zpěvů před několika lety v Praze vyšlých, ku kterým také částka starších dodána byla. Mnohé tyto příspěvky ode mnohých vážených kompositorů Pražských chvály hodnou ochotností podané, obsahovaly skutečně ledacos dobrého. Ale jaký to duch vanul ve větší částce těchto skladeb? Zde se milokrásně ozýval Spohr a Weber, tam zas třepetal se ostatek německého copánku z předešlého století. Vezměte Kozáka, Černohorce anebo Krakusa, dejte mu na hlavu dobře opudrovanou paruku s copem, a na to mu vsadte třírohý doktorský klobouček, a budete míti figuru ne o mnoho směšnější, než ony české texty v tom germansko-hudebním zakuklení. Jestli též připustím, že to porovnání snad trochu přehnané jest, přece to zůstane vždy pravdou, že na takové cestě žádného spasení očekávatí nelze.

Z příčin též uvážení hodných můžeme dále na tom se shodnouti, že zpěv v dávnověkosti obřadem vzdělávaný, také beze vplyvu na lepší třídy národu nezůstal, ano při dobrém rozmyslu za pravdu míti můžeme, že Minnesängerové němečtí a Troubadurové francouzští mezi četným, mocným a *ne* velmi zřídka vzdělaným slovanským rytířstvem také své uměním spřízněné bratry míti museli. Bylo to ovšem v duchu středověku, církevní zpěv jako důležitější, pomocí písma pro budoucí potomstvo zachovávatí a při tom jiné písně lásky a besedních rozkoší písma pro budoucí potomstvo zachovávatí, a při tom jiné písně lásky a besedních rozkoší, jako plody okamžitého, pomíjejícího nadšení zanechávati paměti jednotlivých zpěváků. Zdá se, jako by to z věci vyplývalo, že tyto zpěvy povaze národních písní vůbec odpovídající, je u vypracování formy, ne beze vplyvu kostelního zpěvu, převyšovaly. Těžko jest pochybovati, žeby lyrické plody z oněch časů nás došlé, jako u př. Královodvorský rukopis, nebyly měly býti *zpívány*. Mně pro toto tvrzení jen jeden pozitivní, to jest písemní důkaz na oči přišel. Myslím staročeskou píseň při pití, která před několika lety pod jménem *husitské písně* ve známost přišla, a kterou virtuos Liszt na fantastický koncertní kus pro fortepiano vzdělal. Zdali ta píseň právě z husitských časů pochází, čili ne, ať kdo jiný rozhodne; zůstane ale vždy dobrou, jadrnou písní, která ve hlavní své myšlence slovenský t. j. pračeský charakter zachovává.

Obrátíme-li se k útvarům v hudbě nejnovějších časů, shledáváme především, že u vzdělání novověkého slovanského zpěvu v Rusích právě mnohé znamenité kroky již učiněny jsou. Národní divadlo, zrůstající ruská lyrika, cestování a cvičení se ruských umělců v cizině, ustavičné tažení těch největších cizích umělců do Pe-

trohradu a do Moskvy, to vše muselo potud dáti veliký podnět, který již všeho uvážení hodné ovoce ploditi začíná. Právě ten vplyv různorodých živlů ale vzbuzuje zas bázeň, že jednota charakteru v této nově povstávající škole s mnohými překážkami bude muset zápasiti. Třídy národu, jenž v hlavních městech ruských mocí a bohatstvím k podporování umělcův a jich prací největší prostředky v ruce mají, větším dílem nemírnými rozkošemi všeho druhu tak jsou přesyceny, že novota a rozmanitost především cílem jich náruživého snažení bývají. Tato okolnost viditelně na rozvíjení pravonárodního, zdařilého umění nepříznivě působí, neboť k tomu především potřebí jest vytrvale držeti se určitého směru, zapřítí sebe ku prospěchu všeho vlastenského, čímž se člověk raději po nějaký čas se skrovnějšími radostmi spokojuje, aby vyznamenáváním cizého neupokořil a nezlehčil musu národní. Za to nachází duch slovanský, jehožto nejmocnějšími a nejdůslednějšími zástupci střední třídy při jich zmáhajícím se vplyvu snad někdy se stanou, nyní již mocné podpory v církvi a vojsku; neboť to snad nebude dostatečně známo, že ruští plukové vlastní zástupy zpěvákův mají, kteří ačkoli v té chvíli jen ze samých samoukův složeni, nicméně pro zvelebení národního zpěvu předuležitými jsou. Rusové ostatně obsáhlým hlasem se vyznamenávají, zvláště ty nejhlubší basové hlasy v celé Evropě mezi nimi nalezneš.

Poláci s mnohými překážkami zápasiti musejí. Vzajemnost mezi středišti jich duševního života rozličně jest přetržena, prostředky ku zvelebení národního umění obmezeny, a Polák sám k vytrvalému suchému učení se teorii (ku každému vyššímu vyniknutí v hudebním básnění nevyhnutelně potřebné) jen zřídka schopen bývá; konečně jsou i odtržené částky národu cizím přerozmanitým vplyvům příliš podlehlé. A přece musa nemlčí, přece její srdcejmavá píseň dostojné místo u velikém sboru slovanských národův pro sebe požadovati smí. Přirozený smysl pro hudbu a zpěv, pyšně vynikající lyrika, především ale nevykořitelná láska ke všemu vlastenskému a národnímu, na vzdor zmíněným nepříznivým okolnostem, již mnohý pěkný květ v oboru národního umění vypěstovaly, a ještě více v budoucnosti vypěstují. Pokusy používáním divadla pro zvelebení zpěvu potud učiněné pro skrovné síly sice daleko nevedly, přece ale v budoucnosti z toho ne bez příčiny více očekávatí lze. Co mimo to od lepších polských skladatelů ve zpěvu učiněno, ponejvíce mívá tu zásluhu, že jest čistě-národním, a v tom ohledu též velice zajímavým. Nemohu zde nic lepšího učiniti, než vlastní slova jednoho schopného polského umělce u výtahu podati.

(Pokračování.)

Stanovy zpěváckého spolku „Hlahol“ v Praze.

(Dokončení.)

§. 23.

Tajemník

podporuje předsedu při vyhotovení všech písemností a vede společně s tímto korespondencí, zapisuje výnosy a znamenité příhody spolku do knihy pamětní a podává zprávy o návrzích v knize prání projevených. Dále sestavuje seznamy úduv, udává, který úd vstoupil neb vystoupil neb vyloučen byl, on rejstříkuje korespondenci a chová pečeť spolkovou.

Na pečeti spolkové jest znak země české s nápisem „Hlahol, zpěvácký spolek v Praze.“

§. 24.

Listovní

chová a opatruje všechny hudební skladby, nástroje i nábytek spolku, vede inventář těchto předmětů, a sice zvláštní pro partitury, jiný pro rozmnožené, jiný pro sólové zpěvy. U rozmnožených, vždy dle hlasů srovnaných zpěvů udejž číslo inventární a počet jednotlivých listů na každém prepise hlasu. Podle poukázek ředitelových dává listovní skladby prepisovat, prepisy a účet, který proskoumá a podepíše, ukáže řiditeli a dá i od něho účet podepsat. Účet od obou podepsaný odevzdá se předsedovi i s poukázkou řiditelovou, předseda odevzdá zase účet pokladníkovi, jenž jej vyplatí. Listovní přihledá, aby všechny hudební skladby, které jsou majetkem spolku, měli i pečeť spolkovou.

V cvičeních a zkouškách měž pohotově připravené skladby, které se provozovati budou.

K rozdávání listův volí zpěváci jednotlivých hlasů čtyry údy, kteří listovního vůbec podporují u výkonech jeho.

Listovní čte v každém cvičení jména úduv a naznačuje, kteří zameškali, seznam jich pak každý měsíc řiditeli odevzdá.

§. 25.

Pokladník,

jenž spolkovou pokladnici zaopatřiti má, přijímá všechny důchody, chová je, jakož i veškeré jistiny, papíry a vklady spolku ve své skříní a vyplácí vše.

Převyšuje-li vydání 3 zl. r. č., musí míti poukázku od předsedy; k zapravení platu od prepisu musí míti potvrzení od listovního, že tento prepisy náležitě obdržel.

Pokladník dělá měsíčné účty; roční skoumání děje

se předsedou u přítomnosti dvou úduv výkonných, jakožto dozorců účetních.

Výkaz o nakládání to jměním, nad kterým předseda s výborem dohlížeti bude, se pak valné hromadě předloží. Kdyby pokladník osobně výkon svůj zastati nemohl, může si ustanoviti *zástupce*, za kterého však *zůstává odpovědným*.

§. 26.

Obřadník

zařizuje ve srozumění s výborem úpravu místnosti, kde cvičení, zábavy a koncerty bývají; na něm tedy jest, aby se staral o osvětlení, topení atd. Spolu s tajemníkem zve čestné údy, představuje spolku údy přistupující, podává zprávy o vystupujících, přivítá hosty a uvádí v koncertech a zábavách.

§. 27.

Spory v záležitostech spolku

rozhodují se v měsíčných schůzkách. Vzniká-li spor údem přispívajícím, budiž tento předsedou pozván, by navštívil schůzku měsíčnou, když se o jeho sporu jedná. Rozepře mezi výkonnými údy rozsuzuje předseda, žádají-li ale toho sporné strany, děje se líčení pře ve schůzce měsíčné neb ve valné hromadě.

§. 28.

O vystoupení ze spolku.

Výkonnému údu je na vůli, vystoupiti kdykoli, náleží mu ale, úmysl tento dříve oznámit řiditeli, kterýž pak spolek o tom zpraví.

Vystupující nemá práva požadovati složených příspěvků zpět; kdoby však byl příspěvků nedoplatil, musí je před vystoupením dokonale zapraviti. Zakládající neb přispívající úd vystupuje, když se prohlásí, že dále přispívati nechce. Čestný úd, když vystupuje, vrátí svůj diplom zpět. O opětném přijmutí vystoupivšího úda rozhoduje spolek hlasováním.

§. 29.

Vyloučení ze spolku

týká se jen údu výkonných, uzavírá je spolek a předseda vyloučenému písemně oznamuje. Vyloučení výkonného úda nastává:

1. Dopustil-li se zřejmé nepoctivosti.
2. Pak-li by vůbec zaval příčinu k rozbrojům a různicím ve spolku.

3. Pak-li by jednal proti účelu a směru spolku.

4. Pak-li by trikráté po sobě bez podstatné omluvy ku cvičení se nedostavil, a potom neospravedlniv se na výslovné vyzvání řiditelovo k nejbliže příštímu cvičení zase nepřišel.

5. Pak-li by se nedostavil k veřejné produkci, v Praze spolkem uspořádané, neudav podstatné příčiny svého zemeškání.

§. 30.

Spolek považuje se za rozpuštěný,

kdyžby jen tré výkonných údů zůstalo, anebo kdyby tři čtvrtiny výkonných údů o jeho rozpuštění se usnesly.

Jmění pozůstalé pak odkázáno jest v takové případnosti českému národnímu museum. Stanovy, jakožto zákony, které si spolek sám dal, mění a může zase jedině spolek sám změnit; patří tudy změna stanov v obor valné hromady.

§. 31.

Dohlídká zemské vlády.

Zemská vláda vykonává dohlídku nad spolkem a zachováváním stanov, taktéž přísluší cís. král. komisarovi právo, sezením spolkovým přítomným býti a v celé jednání spolku nahlédnouti.

František Josef Andrie.

Novela ze života českého hudebníka.

(Pokračování.)

Po celý den myslila jen na večír; pořáde a pořáde stál jemný, nahnědle bledý obličej mladého muže před její duší; bez přestání dívaly se jeho kouzelné oči na ni. A v noci, ach; tu nechvěl se žádný tichý, zvučný proud více, zvolna okolo ní se vlně. Zvuky houslí rozjitřily hluboké divé moře a každá vlna nosila milenou postavu, a drahý obličej na ni se usmíval a dvě ruce po ní žádostivě se vypínaly. A když se sehnula, aby krásného obrazu se uchopila, tu jako stín se rozplynul, věčně nedosažný. Čím ohnivější srdce, tím zakrytější každá láska! Lein obličej neprozrazoval ničeho o zápasech a bojích v jejím nitru; leto, podzim a zima uplynuly, jaro zase se vystěhovalo. Tu teprv pocítila, že tato ohromná vášeň, v níž celá její bytost utonula, jako kapka v oceanu její tělo pomalu rozetírá. Toto zimničné mrazení, pocházející z vytržení, když Jo-

když déle moškal než obyčejně, tyto dlouhé trapné hodiny, kde ho neviděla, tyto noci, plny divých snů, třáslly silou Simsonovou na jejím zdraví. A Lea radovala se z té přibývající slabosti svého těla. Jsou stavy v lidském životě, v nichž by každá naděje buď šilencstvím nebo zločinností byla, kde pro bolestivé srdce jeden jediný toliko anděl těšitel jest, pomyslení na smrt.

Josef však netušil o tom všem nic. Sotva že si děvčete povšimnul, pozdravil ji když přišel a když odešel, tu a tam promluvil někdy slovíčko s ní, lhostejnou otázku a to bylo vše. Zdál se toliko tou jedinou myšlenkou naplněn býti, aby se učil a činil v skutku také pokroky, že jeho učitel sám nad nimi téměř užasnul. Však vzdor těm patrným prospěchům zůstal mladá ten muž napořádě sklíčen a zmařen; nepopisná zádumčivost jevila se v jeho obličejí a v celé jeho povaze. Lea připojila jeho tichý žal ještě k svému a trpěla tím dvojnásobně. Tu pravil jednoho večera najednou Josef starému Izákovi:

„Cím více se učím, tím nešťastnější se cítím. Co je mi platna všechna moje sběhllost, když mi zůstane vždycky můj zvuk slabý a beze všeho půvabu. Moje housle se mi již zprotivují, jejich skřipot mě ochuraví. Proč jsem musel vaše Amatky zaslechnouti.“ Hodil svůj nástroj na stůl, že to zařinčelo a předstoupil zrovna před žida. Zcela rozčilen se třesa, zašeptal mu: „Musím vám to říci, sic mi srdce pukne na kusy. Vy jediný můžete mne potěšiti a opět uzdraviti. Prosím vás, mé ubohé duši k vůli, prodejte mi své housle!“

Žid zblednul jako mrtvola a křečovitě pojal své milené Amatky do ruky.

„Prodejte mi je, zapřisáhám vás! Vizte mne zde na kolenou a mějte smilování! Bojuju již od onoho prvního večeru, co jsem smysly vábíci ten zvuk ponejprv zaslechnul, s tou běsnou žádostí, dosíci tohoto jmění. Zvuk ten mne nechce opustiti, slyším ho vždy, pořáde ve dne a v noci, bez přestání. To mne zblázní. Vaše Amatky mi udělaly, zaprodal bych věčnou svou blaženost k vůli té čarodějnici. Povězte — žádejte co chcete, celé své jmění tomu obětuju, za dva měsíce jsem plnoletý. Chci raději žebrákem se státi a s vašimi Amatkami do šírého světa táhnouti, než boháčem býti — bez nich.“

„Víte, že žádáte můj život?“

„Starče, vždyť vaše dny jsou již spočítány; jak krátký jest jenom ještě čas, v kterém vám popřáno jest žítí. Jste již zemdený a máte tedy večír svého života pokojně strávití a k tomu chci vám býti nápomocen — vám a vaší dceři. Já však se svým mládím, kteréž mě souží, se svými silami, které mě mučí, jaká dlouhá řada let leží ještě přede mnou! A cítím to, nelze mi přežít, bez vašich Amatek.“

„Až zemru, nechať se pak stanou tyto housle Vašimi, to přísahám u Boha svých otců. Dokud starý Izák však ještě dýchá, není žádný král a žádný císař dosti bohatý, aby mu je odkoupiti mohl.“

„Izáku — nezblázněte mě! Vaše Amatky musím dostati.“

„Chcete mne snad zabít jako psa, abyste mne o ně oloupil? Pak běda vám, stanou se Vaší kletbou!“

„Nechcete — opravdu ne? Bylo to Vaše poslední slovo?“

„Moje poslední — nemohu Vám ty housle prodati!“

Dořeknuv to, obrátil se a odkvapil pryč.

„Nikoli,“ zašeptal tu pojednou hlas, tak strašně znějící, jako hlas umírající ženy. Byla to Lea, která tu mluvila. Mechanicky se zdvihnuvši, šla za odkvapujícím jinochem a dostihla ho ještě před dveřmi u domu. Josef zůstal státi. Dívka položila těžce svou ruku na jeho rameno, a patříc s pohledem smyslem pomínulé na něho, tázala se ho pomalu a na každé slovo přízvuk kladouc: „Neodejdete, když se Amatky stanou Vaším vlastnictvím? Budete pak šťasten — zcela šťasten?“

Mladý muž podíval se na dívku, dlouho a skou-

mavě. Chvěla se pod jeho pohledem a stáhla svou ruku zpět. Závoj roztrhnul se nyní před Josefovým očima. Přiklonil se k ní a zašeptal jí: „Leo! miluješ mě?“

Vyrazila ze sebe slabý výkřik a chtěla odkvapiti.

Josef ji zastavil. Divoká radost zaujala jeho srdce. Rychle jako myšlenka, ovinul svou ruku okolo štíhlé postavy Leiny a řekl jí pošeptmu: „Ženo! chej ti splatiti tvou lásku, pakli se toho odvážíš pro mne, co já tuším. Máš k tomu odhodlanosti dost, nejen mne ale nás oba šťastnými učiniti?“

Lea pozdvihla své černé oči, a tento pohled mohl asi tak dojímavý a přesvědčující býti, že mladý muž, jehož srdce vzdáleno bylo ode všech milostných snů, přece najednou velice pohnuta se pocítil z této oddanosti a se sklonil, aby půvabné to stvoření políbil. Děvče však přísně a rychle mu bráníc řeklo: „Očekávejte mne zde každodenně večír u vchodu do lesa, jakmile otce svého obiněkcím, přinesu vám jeho Amatky.“

„A zůstane-li nepovolný?“

„Vy máte se šťastným státi, důvěřujte se ve mne!“

(Pokračování.)

Feuilleton.

Z Prahy.

Divadlo. Na německém jevišti opakovaly se tyto dni známé již opery: „Fra Diavolo“ — „Car a tsar“ a „Dinorah“ při starém obsazení a bylo by tedy zbytečné o nich mluvit. Na českém jevišti viděli jsme „Čarostřelce,“ v němž hlavní náš výtečník p. Bachmann a účinná sl. z Ehrenbergů velké pochvaly došli. Statečně počínali si pp. Appé, Strakatý a Herzog. O slečně Grabingrové tentokrát pomlčíme. Sbory šly dobře; méně orchestr. Co se českého divadla dotýče, dával se ve čtvrtek dne 31. října „Sirotek Lowoodský. O představení tomto praví referent „Pražských Novin.“ Zajímavostí nabylo toto představení zvláště tím, že v něm vystoupila opět sl. Korschnerová, a sice tentokrát v úloze titulní. Mladá tato dáma jest, jakožto začátečnice ve hře dramatické zjevem, musíme říci, nevšedním, a oddá-li se umělecké této dráze, tož smíme říci bez ostýhání, že jí kyne krásná budoucnost. Sl. Korschnerová jest povahou svou k úlohám opravdovým úplně působila, a kdo dovede představit „Jane Eyreovou“ tak důstojně, tak významně a tak účinně, — ten dovede také ještě více. Sl. Korschnerová má ostatně vzácné prostředky: příjemný zevněšek, správnou výslovnost, vážný hlas a j. Tímto posledním nevládne arci dosud, jak by toho totiž rozličné nuance duševních pohnutí požadovaly, působem dosti zevrubným; překročí-li ale někdy v tomto ohledu pravou míru, děje se to pouze z horlivosti, nikoli však k vůli efektu. Doufáme, že se nám dostane brzy příleži-

tosti, sl. Korschnerovou, kterážto dochází u obecnosti již patrné obliby, opět v některé úloze uviděti, a jsme žádostivi, zda-li jsme se v úsudku svém nezmýlili.

— Sbor pro zřízení národního divadla odbýval v sobotu dne 2. listopadu v místnostech národního musea valné shromáždění, kteréž zahájil předseda pan Max. Berger uvítáním sboru. Na to byl tajemník pan Jungmann vybídnut, aby četl zprávu jednatelemskou. Po přečtení zprávy přednesl p. rada Štorch zprávu revisorskou, kteráž taktéž od shromáždění schválena byla. Na to učinil pan Fr. Palacký návrh, aby nové stanovy se budoucímu výboru k přijetí ponechaly. Nyní se přikročilo k volbě nových údů sborů. Odevzdáno bylo 32 cedulek a zvoleno 125 nových údů. Ze šlechty zvoleni jsou: hrabě Clam-Martinič, hrabě Ottakar Černín, bar. Ehrenberg Jan, hr. Harrach Arnošt, hr. Harrach Jan, hr. Chotek Jindřich, hr. Kolovrat Hanuš, kníže Lobkovic Jiří, kn. Schwarzenberg Karel, kníže Dr. Rudolf Taxis, hrabě Waldštejn Arnošt, pak ze spisovatelů: J. Barak, J. V. Hálek, Jiljí Jahn, redaktor, Jos. Kolář, Em. Meliš, redaktor, Jan Neruda, Bed. Peška, Gustav Pflieger, Dr. Jos. Podlipský, Ant. Skřivan, red. obchodnické školy, J. U. C. Sladkovský, prof. Jos. Smolík, prof. Karel Starý, Fr. Šimáček (Bělák), kanovník Vác. Štulc, prof. Em. Tonner, J. U. C. Vávra, redaktor, kanovník K. Vinařický, Josef Vilímek, redaktor, Ant. Vrtátko, prof. Zelený a německý spisovatel Waldau (Jaroš); z hud.

u m ě l c ů : Ferd. Heller, J. L. Lukes, J. Mayer, K. Strakaty. Ostatní členové jsou buď měšťané, anebo profesorové, úředníci, umělci atd.

— V sobotu dne 2. t. m. zastřelil se na ostrově Štvanici v Praze vůbec známý a oblíbený, na pensi daný člen Pražské německé i české opery Ig. Illner; za příčinu udává v listu své manželce znějícím nepodání rozličných podniknutí, kterými do nesnáží peněžitých přiveden byl. Illner vykonal brozný čin svůj pistolí broky nabitou, jíž si mozek prostřelil. Ostatek jest jisto, že byl v posledním čase velmi neduživý.

— Pan Tomáš Löwe, mladý a nadaný skladatel, dá zde co nevidět svou druhou operu „Concini“ provozovati. Týž umělec je syn znamenitého herce Löwa.

— Naše krajanky Moravské, slečny Marie a Mina Nerudovy, jakož i jejich bratr František, jenž obratný cellista jest, koncertují nyní v Hamburku se skvělým úspěchem.

— Rodák náš barytonista Slavík engažován jest nyní u divadla ve Freyburku, jehož ředitelem jest pan Chrudimský.

— Zpěvácký spolek „Hlahol“, sotva započal, již se těší z velkého účastenství a přední naši mužové již co zakládající údové přistoupili; zajisté že naše obecenstvo české hojně následovati bude, vždyť láska k zpěvu každému Čechu jaksi vrozena jest. Zvláště poskytuje „Hlahol“ zpěvákům ušlechtilé zábavy a dalšího zdokonalení. Zpěvácký sbor rozdělen jest na dva odbory; odbor I. sestává ze zpěváků slabších, a bude jaksi přípravní školou, z něhož pokročilejší síly vždy do odboru II. k cvičenějším postupovati budou. Tehdy lze i slabšímu zpěvákovi k Hlaholu přistoupiti, jelikož v I. odboru nabude v krátkém čase nejpotřebnějších vědomostí o zpěvu a hudbě vůbec a náležitě vhodnosti, účinkovati ve sboru. Vedení cvičení v tomto oboru vzal na se výtečný náš Zvonař a jemu přidělen je skladatel K. Bendl. Do odboru II. přistupují však jen zpěváci vycvičení, kteří ve sboru úplně účinkovati mohou, nebo zvláštním nadáním nebo schopnostmi jsouce obdařeni, mezi solisty se vřaditi chtějí. Výbor, posaváde jen provisorní, je následovně sestaven: J. J. kníže Rudolf z Thurnů a Taxisů, předseda; J. L. Zvonař, místopředseda; J. L. Lukes, ředitel; Ferdinand Heller, místopředseda; Lud. Procházka, tajemník; František Pivoda, pokladník; Em. Vašák, listovník; Hynek Tenner, obřadník.

Z Berouna. (Beseda.) V předešlém čísle podal jsem Vám program k besedě, která se tu v neděli dne 3. listopadu odbývala. Sbory „Dcerám českým“ od Görnera — „Nevěrný milý“ od E. Vašáka a „Staročeská“ od Škroupa provedl zdejší zpěv. spolek vedením pana Ferd. Hella a chvalitebně, což jest důkazem, že spolku našemu ani na silách ani na pilnosti a vytrvalosti neschází. Dále slyšeli jsme národního pěvce pana J. L. Lukese, jenž svým mistrovským přednesem národních písní: „Osirelo dítě“ — „Otče náš“ atd. sensací velikou zbudil. Velké obliby došla též píseň „Moravská“ od Kamenického. Nápěv písně této je sice lahodný, nemá však mnoho originalnosti do sebe, ano bylo by záhodno,

aby některý skladatel tato vlastenecká slova Kamenického v důstojné roucho hudební oděl. Dále hrál pan Procházka pieču od Chopina a „Loveckou“ svého útvaru pro piano s chvalným úspěchem. Pan Přerhof deklamoval. Posléze musím se zmíniti o pěkné dekoraci sálu, v němžto mnoho poprsí, mezi nimi také Havlíčkovo se nacházelo. Po besedě nastal ples, při němžto se krásná pleť v národním oděvu a v šněrovačkách objevila. (J. N.)

Z Hlinska. (Rekvie. — Beseda.) Znamenitý den narození velikého Borovana Havlíčka byl u nás slavně zasvěcen. Slavné rekvie započalo slavnost. Výtečně provedená skladba Dobrovského povznášela vyššími pocity nadchnutou mysl. V chrámu vystaven katalk s nápisem: Nezapomenutelný Karel Havlíček, největší politik český. Den narození a úmrtí. O slavnost tu pozýskali si zásluh úctyhodných velectěný p. P. Neđěle a p. ředitel kůru. Vzdáváme jim vroucí díky. — Večer byla u „Lva“ beseda. Místnost vkusně přiozdobenou podobiznami našich výtečníků naplňovala č etná společnost. Slza útrpnosti zarosila oči všech, když p. A. úryvek ze životopisu našeho mučenníka a s. od zatknutí až do smrti přednášel. Na to pronesl veleb. p. Freiesleben „Slávu“ velké památce Karla Havlíčka. Zpěvácký sbor přednášel výtečně čtverozpěvy: Slávy květ, Cikáni, Vltava, Šumí Labe, Hellerovu Čtverylku a j. Deklamováno: „Čeho máme mnoho a čeho velmi málo“ a „Pravý Čech.“ Po celý večer vanul slavnostný ráz společností, ráz ryze národní. Pronášeno mnoho přípitků, t. statným obhájčům našich práv, Moravě, Koruně, vlasteneckému duchovenstvu a učitelstvu a j. Tak jsme zasvětili den znamenitý, v nějž povždy slavné i smutné a velké city rozhárají pravá srdce česká! (X)

(B—k.) **Z Králové Hradce.** (Zábava pěvecká.) Dne 5. listopadu uspořádal zdejší zpěv. spolek v sálu besedním pěveckou zábavu, v nížto sbory: „Kovářská“ od Fr. Vogla — „Rekův sen“ od Karla Slavíka — „Šohaj“ od Křížkovského — „Svět se točí“ od Em. Vašáka a v češtinu přeložený sbor „Žel a chmel“ od Mendelssohna-Bartholdyho, jakož i německé sbory od J. E. Schmölzera, Marschnera, Kuntze, Kückena a F. Vogla provedeny byly.

Z Poděbrad, 3. listopadu. (Beseda ve prospěch Zdeňky Havlíčkovy). Dne 31. října odbývala byla k oslavě narození Karla Havlíčka a ku prospěchu dcery jeho Zdeňky v městě našem beseda. První část besedy sestávala ze zpěvů a deklamovánek; zpěvy, jmenovitě sola, přednesená pražskými hosty pp. Blahou a Fiedlerem šly výborně a rozehrály celé přítomné shromáždění; z deklamovánek vynikala „Doktorka nad doktory“ od Fr. Douchy, slečnou M. Boučkovou zcela chvalitebně provedená. Druhá část byla věnována tanci, a tu jmenovitě starý náš strašák rozjaril i mnohé staré pány, tak že se opakovali musel. Sál byl ozdoben poprsím Havlíčka, soškou Jiřího Poděbradského, podobiznou J. V., jakož i podobiznami všech čelnějších mužů našich, taktéž byly taneční pořádky vkusnou podobiznou Havlíčkovou ozdobeny.

Ze Strakonice. (Zřízení zpěv. spolku.) O čem se u nás s jakousi jistotou pochybovalo, stalo se již k nemalému překvapení mnohých rozhodně pochybujících

dušinek skutkem. Před několika neděli se totiž sestoupilo komité, které stanovy z pěv. spolku vypracovalo a k vyššímu potvrzení předložilo, načež hned beze všeho zvláštního vyzvání k 70 výkonných a přes 30 přispívajících členů se přiblížilo; volba představenstva prozatím se předsevzala a od té doby se také každodenně cvičení ve zpěvu od čtyř učitelů s největší ohoností a obětavostí, jakož i také se strany činných členů s neočekávanou horlivostí a pozorností odbývá. Že se zdejší zpěvácký spolek zajisté s dobrým prospěchem potká a ve své nynější horlivosti i také budoucně setrvá, za to nám ručí jak chvalitebná obětavost učitelů zpěvu, tak také ona okolnost, že nejčelnější osobnosti na něm nejvícejšího podílu berou. Konečně ještě podotýkám, že míněný spolek tyto dny vyšší povolení již obdržel *).

Z Itálie. Slavná virtuoska na housle, sl. Karolína Ferniová, která též v Praze se sestrou svou koncertovala, odložila housle své na vždy, anto novou dráhu nastoupiti hodlá. Má totiž krásný altový hlas a při jejím hudebním talentu nedá se pochybovati, že by co pěvkyně nevyniknula.

Z Jagru (Erlau). (Vypsání konkursu). U hudební kapely metropolitního chrámu v Jagru (Erlau) v Uhrách uprázdnilo se místo kontrabassisty. K obsazení tohoto místa hledá se mladý hudebník, jenž jsa dobrý kontrabassista mimo to též na plechové nástroje patřičně hráti dovede. Jeho povinnosti byly by ty, že obyčejně v sobotu u nešpor jakož i v neděli a ve svátcích v metropolitním chrámě účinkovali musí. S tímto místem jest stálý plat 185 zl. r. č. spojen, nepočítaje vedlejší akcidence, které tomu, jenž pianu vyučuje, as dobrých vedlejších příjmů poskytnouti mohou. Uchazeči o toto místo nechť zašlou své žádosti, opatřené potřebnými přílohami, vysvědčením z mravů, z hudebních vědomostí a o praktických výkonech až do 8. prosince 1861 panu Františku Žaškovskému, kapelníku dómu v Jagru (Erlau).

Z Královce. (Slavnosti při korunovací.) Při slavnosti korunovací byly od Berlinského chóru hlavního chrámu provedeny skladby: Mezi vstupem do chrámu chór „Pastýři Israelský“ a po korunovační modlitbě „Domine salvum fac regem“ od Joncelliho. Po ukončené korunovací všeobecné zpívání „Te Deum laudamus“ s průvodem varhan a dechových nástrojů a několik žalmů. Závěrek učiněn jest pospolným chorálem „Sám Bůh ve výši.“ Nejzajímavější v hudebním ohledu byl dne 10. října odbývaný dvorní koncert, k němuž 3000 osob pozváno bylo. Program byl tento: ouvertura k „Egmontu“ od Beethovena, pozdravovací sbor z „Jidáše Makabejského“ od Hændla, „Ave verum“ od Mozarta, scéna z Gluckova Orfea; zpívala Jachmann-Wagnerová; ouvertura k „Struensee“ od Meyerbeera, „Das ist der Tag des Herrn“ od Kreutzera, pochod kněží z „Athalie“ od Men-

delssohna a žalm při korunovací od Hændla. Řízení celku bylo v rukou dvorního kapelníka Tauberta.

Lipsko. Theodor de Witt, mladý hudebník, jenž od zemřelého krále pruského do Říma poslán byl, aby díla Palestriny, zvláště jeho motetta sebral a kriticky probral, byl smrtí uchvácen právě, když teprv 3 svazky tohoto díla k tisku připravil. Svazky tyto obsahují dohromady 131 motett a vyjdou nákladem obchodnictví zdejšího Breitkopfa a Hærtla v cestě subskripční po 5 tol. svazek. První vyjde dne 1. ledna 1862.

Paříž. Komická opera připravovala nové dílo knížete Poňatovského „Au travers du mur“ (Po druhé straně stěny) k provedení. Text k této operě jest od neunavného St. Georges. Totéž divadlo bude dávat i co nevidět dvouaktovou operu „Les Recruteurs“ (najímači vojska) od Lefébure Welyho, známého skladatele otřepané piecy pro piano „Le cloches du monastère“ (zvonky klášterní).

Petrohrad. General Ratmanov, c. ruský státní rada, vstoupil v manželství s pianistkou Wildenovou, kteráž loňského roku v Pařížském konservatoriu cenou odměněna byla. — Carozzi zvolen jest za ředitele císařského divadla.

Varšava. Justina Chopinová, matka slovného polského skladatele téhož jména, zemřela zde 2. října v stáří 81 let.

Videň. V dvorním operním divadle dávala se nedávno Schubertova jednoaktová opera „Der häusliche Krieg“ (Domácí válka) a líbila se velice. V chórech této opery leží těžiště, neboť v nich se jeví smělý rozmar. V solových kusech nápodobnil Schubert Mozarta. Dramatická síla chybí hudbě této docela; naproti tomu však oplývá množstvím melodií a harmonických vnaď. — Dne 4. t. m. bude mužský zpěvácký spolek k slavnosti svého založení dávat žertovný sbor „Vinum hungaricum (Uherské víno)“ od Ant. Rubinsteina, jenž co nevidět u G. Levyho tiskem vyjde. — Plán k stavbě nového operního divadla, jak jej professorové van der Nüll a Siccardsburg předložili, dosáhl svolení od J. M. císaře Pána.

Wiesbaden. Ku konci koncertní doby vystoupila zde výtečná zpěvačka Vestvalli, vlastně Vestvaličová, Polka, která zde velkou sensací zbudila. Zpívala zde závěrečný výjev z opery „Romeo a Julie“ od Vacciae, arii Mercadantovu a známou „Brindisi“ z Lucretie a Kückenovu píseň. Byla hluchou pochvalou a potleskem odměněna. Slečna Vestvaličová vystoupila též v Paříži v místnostech „Théâtre lyrique“ v „Orfeu.“

Listárna.

Pauu Ves. v K. Hoře. Strakonického Dudáka obdržíte do 20. t. m.; byl original do Budějovic od ředitelství půjčen. Nabídnutí je mi vítané. — Panu Slab . . . v N. Račte nám sdělit, jaké zpěv. síly u Vás máte, pak Vám poradíme, jakou operu byste provést mohli. — Do Hl. p. A. Kus „Loupežníci“ je již opsán.

*) Račte nám častěji dopisovat.

Red.